

Delavec izhajav sak drug pe-
tek z datumom naslednjeg:
dne. — Naročnina za cel-
leto K 32.—, za pol let:
K 16.—, za četrt leta K 8 —
Posamezna številka 80 vin
naročnina v inozemstvo
sorazmerno več.
Pošiljajte na uredništvo in
upravnništvo
Ljubljana, Šelaburgova
ulica številka 6. II. nadstr.
Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. —
Inserati se zaračunavajo,
milimeter vrstica in si-
cer pri enkratni objavi
po eno Krono, pri trikrat-
ni po 95 vinarja, pri šest-
kratni po 90 vin., pri celo-
letnih objavah po 85 vin.
za vsakokrat. — Za razne
izjave itd. stane mmvrstica
K 1.— Reklam. so poš-
tine proste. — Nefrankira-
na pisma se ne sprejemajo.

Socialna politika in razredni boji.

V boju, ki ga bje proletarijat za so-
cialne reforme, se jasno izraža veliki
razredni boj med buržoazijo in proleta-
rijatom. Meščanska družba je deljena po
nepremostljivem nasprotstvu: po na-
sprotstvu med kapitalom in delom, med
nemaniči in posestniki produkcijskih
sredstev, med onimi, ki uživajo nad-
vrednote in onimi, ki žive ob delavskih
mezdah.

Vse bogastvo, vse vrednote ustvarja
človeško delo. Delavno človeštvo pa ra-
bi za produkcijo surovin, delavnih sred-
stev, tovarov, strojev. Razvoj kapitali-
stične produkcije je združil gospodarska
sredstva v rokah vladajočih slojev in
ropal vladane razrede v dolgem raz-
voju njihove lastnine.

Buržoazija razpolaga z vsemi de-
lavnimi sredstvi, proletarijat pa ima edi-
no le svojo delavno silo. Zato se udinja
pod pritiskom sile v službo buržoazije.
Delo njegovih rok in možganov ustvarja
vse vrednote, ustvarja bogastvo družbe,
podlago moderne kulture. Toda z vred-
notami, ki jih ustvarja proletarijat, ne
razpolaga proletarijat, posestnik delav-
ne sile, marveč buržoazija, posestnica de-
lavnih sredstev. Proletarijat prodaja de-
lavno silo buržoaziji; buržoazija plačuje
ceno delavne sile, delavno mezdó. Mez-
da je cena delavne sile; mezda je torej
ona vsota vrednot, katere rabi delavec,
da si ohrani življenje. Zato je mezda le
cil vrednot, ki jih ustvarja delavčeva
delavna sila. Kajti kapitalist porabi zase
uporabno vrednoto delavčeve delavne
sile. Delavec pa ustvarja nadvrednote in
ustvarja več vrednot, kakor jih dobi v
obliki mezde za storjeno delo. Ostali del
nadvrednot si prilasti buržoazija. Ta
nadvrednota je „dobiček“, za ta dobiček
se bori kapitalistični razred in se izraža
kot obrest kapitala, dobiček podjetnikov
ali kot trgovski dobiček. Kapitalistični
dobiček je edina gonilna sila kapitalistič-
ne produkcije. Zato smatra kapitalist de-
lavca za neobhodno potreben element
kapitalistične produkcije. Stroške, ki jih
ima z delavcem računa kapitalist v svo-
jih računih prav tako, kot ostale režijske
stroške za izgotovljeno blago. Za kapita-
lista je delavec posestnik žive, ustvar-
jajoče energije delavne sile, katero upo-
rablja izkoriščevalec, dokler giblje le še
ena sama mišica in se pretaka po žilah
le še kapljica krvi. Kapitalist izkorišča
delavca prav tako, kakor živo konjsko
energijo ali pa energijo vodnih sil.

Dobiček podžiga kapitalista, da
brezpogojno in brezobzirno izrablja in iz-
korišča delavčovo energijo. Čim daljši
delavni čas, čim nižja mezda in čim
manjši so stroški za delavčovo varstvo

in zdravje, tem večji je dobiček. Če do-
pušča kapitalizmu moderni strojni obrat,
da more obratovati i ob delu žená in
otrok, se posluži tudi in celo tega načina,
da zviša svoj dobiček. Z rojstvom
stroja začena v zgodovini kapitalizma
najžalostnejše poglavje: Zgodovina o iz-
koriščanju ženskega in otroškega dela.

Boj, kako naj se razdele vrednote,
ki jih ustvarja proletarijat je gospodar-
ska vsebina razrednega boja med buržo-
azijo in proletarijatom. Buržoazija stre-
mi in hlepi za največjim in najvišjim do-
bičkom, toda, čim večji in višji je dobi-
ček buržoazije, tem manjši in slabši je
delež, ki ga je deležen proletarijat. Zato
skuša buržoazija znižati mezde, podalj-
šati delavni čas, nadomestiti moško delo
z ženskim, otroškim itd. itd. Da pa si
ohrani delavni razred vsaj golo, bedno
življenje, mora zahtevati vsled tega: viš-
je mezde, krajši delavni čas, zaščito in
varstvo delavne sile, omejitev ženskega
dela v tovarnah in prepoved otroške za-
poslitve.

Delavni razred pa bo uzadovoljen še-
le takrat, kadar bo njegova in izključno
le njegova producirana vrednota. Temu
stremljenju delavnega razreda pa se upi-
ra buržoazija, kapitalizem. Monopol nad
produkcijskimi sredstvi je ono močno
in težko orožje, ki ga ima buržoazija v
boju proti proletarijatu. Boj pa, ki se bo-
juje zaradi delavnega časa, delavskih
mezd, delavskega varstva in zaščite je
koncem koncev boj za moč v državi.
Vsak strokovni uspeh delavstva, vsaka
izvojevana socialna reforma je dokaz, da
raste moč delavstva v državi. V socialni
politiki države se zrcali organizirana
moč proletarijata. Socialne reforme so
uspehi in sadovi razrednega boja.

Odprava 8 urnega delavnika v naši
državi pomenja zato za delavstvo poraz.
Poraz, ker se v naši državi pač ne zrcali
organizirana moč proletarijata.

Delavski domovi.

Za delavstvo jako važno vprašanje
je — ustanovitev delavskih domov.
Mnogo se je že razpravljalo in pisalo o
tem vprašanju — a vendar smo še danes
brez delavskega doma. Vsako udruženje
in vsaka organizacija stremi za tem, da
si ustanovi svoj lastni dom. Danes se po-
tikajo naše organizacije po neprimernih
prostorih, kjer se ne morejo razvijati.
Dve, tri organizacije se stiskajo v eni
sobi in povsem razumljivo je, da je teme-
ljito in smotreno delo nemogoče. Tudi
našim kulturnim, gospodarskim in poli-
tičnim organizacijam se ne godi nič bolj-
še. Nujna potreba je torej, da si zgradimo
lasten dom, kjer bo prostor za vse, kar
je naše, kar dela in čuti z nami.

Lepo je razpravljati o delavskih do-
movih in delati načrte — todi s čem naj

si postavimo delavski dom, ko ni denar-
ja? Pred to točko smo vedno obstali —
in se razšli. In vendar si lahko zgradimo
mi, proletarci, svoj lasten dom. Toda,
kje vzeti denar? Tudi preko tega vpra-
šanja bomo prešli, če se bomo zavedali,
da je delavski dom ognjišče, okoli kate-
rega se zbira armada zatiranega proleta-
rijata. Mnogo nas je in majhna bi bila
žrtev posameznika, da upostavimo dom
dela. V enem letu zberemo 250.000 K,
ako bi vsak član naših strokovnih orga-
nizacij žrtvoval mesečno pol dinarja za
zgradbo delavskega doma.

Ker je že z ozirom na razvoj stro-
kovnih organizacij samih, kakor tudi z
ozirom na kulturno delo nujno potrebno,
da si zgradimo svoj lastni dom, vsled
tega se z vso resnostjo poprimimo tega
vprašanja.

Vse organizacije naj na sestankih,
shodih in zborih pretresavajo vprašanje
delavskega doma in naj pomagajo, da iz-
polnimo dolgoletne želje proletarijata in
zgradimo dom, ki bo priča delavske so-
lidarnosti.

Napredka v boju za proletarske pra-
vice, vztrajnost, zavest in uspehe želi ob
novem letu vsem sođrugom.

Uredništvo.

Organiziranemu delavstvu!

Leto 1922. je tu. Bodočnost, temna
bodočnost, ki je pa vendar v veliki meri
v naših rokah, če stanemo na braniku
svojih pravic in v boju zanje v eni močni
proletarski fronti. Dosedanja izkušnja
nas uči, da smo bili močni le takrat, ko
smo bili edini. Gospodarske razmere v
Jugoslaviji so sicer slabe, toda razmere
se morajo izboljšati in proletarijat mora
strnjen v svojih organizacijah delati na
to, da se odpravi vsa gniloba.

Ni majhna moč proletarijata, ker je
od njegovega dela odvisno vse življenje;
tega se zavedamo mi, tega se mora pa
zavedati tudi kapitalizem.

V novem letu pojdemo torej naprej
po začrtani poti, toda naprej moramo;
naše organizacije se morajo nasloniti in
se združiti z vsem jugoslovanskim pro-
letarijatom, v svoji notranjosti se izpo-
polniti, se povečati in delati kulturno in
agresivno. Gospodarski položaj nas je si-
cer spravil nekam v defenzivo, toda če
ni ofenziva v taki meri mogoča z ene
strani, jo napravimo z druge strani; de-
lajmo v svojih organizacijah za poveča-
nje svoje moči, svoje naobrazbe. Noben
napad buržoazije nas ne sme presenetiti,
noben napad oplasiti, zakaj žilovost in
zdrava moč proletarijata je velika,
ogromna.

Pozabiti pa ne smemo v novem letu
še na dvoje. Prvič zvišujemo društvene
prispevke, da bomo za slučaj potrebe in

čela preskrbljeni s sredstvi, in drugič skrbimo za svoje delavsko časopisje. „Delavec“ izhaja premalokrat in premajhen je. Tudi tu se ne bojmo stroškov, ker naš list je ona velesila, ki nas najbolj veže med seboj, nas informira o vsem, nas poučuje, navdušuje in vodi po enotni poti v enotni fronti.

To je naše novoletno voščilo, ki nam vsem nalaga delo in požrtvovalnost od zmage do zmage v našem težkem boju.

Novo leto 1922 vošči vsem članom strokovne organizacije podružnice Unije slovenskih rudarjev v Trbovljah Avgust Tratnik, blagajnik.

Kemični delavci.

II. redni občni zbor Osrednjega društva kemičnih delavcev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju

se je vršil dne 11. decembra 1921 v gostilni Podobnik, Novi Vodmat pri Ljubljani.

Zastopanih je bilo 14 podružnic z 18 delegati; Strokovno komisijo je zastopal sodr. Kaiser in sodr. Leskovšek.

Predsednik sodr. Lipovž je otvoril občni zbor s sledečim dnevnim redom, in sicer: 1. Poročilo predsedstva 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo nadzorstva. 6. Današnji in bodoči položaj organiziranega delavstva v kemični industriji. 7. Tarifni in strokovno znanstveni sveti. 8. Zvišanje prispevkov. 9. Izprememba pravil in opravilnika. 10. Volitev načelstva. 11. Slučajnosti.

Poročilo predsedstva je podal sodr. Lipovž, ki je konstatiral, da je na občnem zboru zastopanih tri četrtine članov z 18 delegati iz Slovenije.

Sodrug Rejc je prečital nato zapisnik zadnjega občnega zbora ter podal tajniško poročilo osrednjega društva, in sicer od prvega rednega občnega zbora do konca septembra t. l. Omenjal je, da je centralno vodstvo vedno sporazumno, kakor tudi solidarno sodelovalo z zapniki vseh naših podružnic, ki so stali vedno na braniku proletarcev, kakor tudi s strokovno komisijo v Ljubljani in z okrožnim strokovnim tajništvom Celje in Maribor. Premagali smo težkoče, ki so grozile našemu organiziranemu delavstvu za časa politične borbe, ki se ji strokovno organizirano delavstvo ni znalo ogniti. Izgubili smo med tem časom nekatere podružnice, ki so začasno popolnoma prenehale s svojim delovanjem, oziroma prispevanjem. Z zadovoljstvom pa moramo konstatirati, da so se te podružnice po večini zopet vrnile nazaj in delajo veliko boljše in bolj vztrajno kakor pa prej. Izvedli smo nešteto meznih gibanj z uspehi. Imeli smo tudi dve stavki steklarjev in porcelanskih delavcev, ki smo jih srečno izvojevali. Pri tem pa smo prišli do zaključka, da nam je treba temeljitejšo strokovno izobrazbo, če hočemo, da izvojujemo bodoče boje meznega delavca uspešneje, kakor do sedaj.

Sodr. Weinberger, delegat steklarjev v Zagorju, je poročal o težkočah delovanja med steklarji v preteklem času, ker niso razumeli pomena enotne strokovne in stanovske organizacije, ter da se je sedaj delavstvo steklarske industrije, po zaslugi novega odbora podružnice enotno in kompaktno organiziralo pri osrednjem društvu kemičnih delavcev. Apeliral je na bodoči odbor, da naj se vsaj dvakrat

na mesec vršijo o steklarski obrti strokovno-znanstvena predavanja.

Blagajniško poročilo je podal sodrug Rejc, ki je obrazložil poslovanje o finančnem in poslovnem stanju od I. ustanovnega občnega zbora dne 29. februarja 1920 do 1. marca 1921 in od 1. marca 1921 do 30. septembra 1921.

Poročilo nadzorstva je podal sodrug Firm, ki je predlagal doseganju odboru absolutorij. Pripomnil pa je, da so še vedno nekatere podružnice pri odračunavanju prispevkov jako površne ter apeliral na bodoči odbor, da se ti nedostatki odpravijo, ker ovirajo redno poslovanje. Zbor je podelil odboru absolutorij in izrekel popolno zaupanje.

Nato je poročal sodrug Kaiser, zastopnik strokovne komisije, o stanju splošno organiziranega delavstva, kakor tudi o stanju splošne industrije ter poudarjal, da je treba v današnjem pokretu enotne smeri, da pripeljemo delavstvo do enotnega cilja, katerega imamo začrtanega. Delavstvo mora razumeti pomen časa in boje, ki jih moramo izvojevati le potom razredno zavednega, strokovno organiziranega delavstva. Posebno v kemični industriji je delavstvo vsled krize najbolj prizadeto. V bodoče naj zapniki posameznih podružnic delajo med delavstvom, še z večjo požrtvovalnostjo in vztrajnostjo, da privedejo čimveč delavstva med zavedne vrste proletarijata.

O tarifnem in strokovno znanstvenem svetu je poročal sodrug Rejc. Strokovno organiziranemu delavstvu je treba dobre, strokovne izobrazbe, kajti današnji kapitalistični sistem izgublja napram meznemu delavstvu vsako socialno sočutje. Zato bodo v bodoče odgovarjali samo dokazi s številkami. Da se pa opomoremo in izboljšamo stanje v bodočih meznih in drugih bojih, je potreba dobiti dobrega materijala, ki ga bomo uporabljali v bodočnosti. Vsaka tovarna kemične industrije naj da gotove in točne podatke kemičnega proizvodnje, da dobimo kolikor mogoče obširno in točno statistiko ter napravimo kar najpopolnejšo zbirko kemičnih proizvodov. Apeliral je na delegate, da naj svoje moči podvojijo ter privedejo polagoma delavstvo do tega gospodarskega delovanja. Danes se posamezne panoge industrije združujejo v delniške družbe in potrebno je, da tudi mi ustanovimo tarifne in strokovno-znanstvene delavske svete.

K poročilu sodr. Rejca se je oglasil sodr. Kaiser, ki je priporočal, da naj zapniki delujejo na to, da dobi osrednje društvo zanesljive informacije glede cen in stroškov raznih sirovin in izdelkov. Predlagal je, da naj se sestavijo sekcije za posamezne panoge kemične industrije. Na čelu sekcij pa naj bo upravni odbor s sedežem v Ljubljani. Po daljši debati je bil predlog sodr. Rejca sprejet.

O zvišanju prispevkov je poročal sodrug Rejc, ki je obrazložil potrebo zvišanja prispevkov. Predlagal je naslednje zvišanje prispevkov: I. razred od 3.20 K na 6 K, II. razred od 2.80 K na 4 K, III. razred od 1.80 K na 3 K; podružnici ostane od I. razreda 20 vin., od II. razreda 16 vin., od III. razreda 12 vin.; blagajnik dobi za odgovornost in trud od 20 vin. 6 vin., od 16 vin. 4 vin., od 12 vin. 2 vin. Sodr. Aplinc, Lepko in Weinberger so predlagali za I. razred 5 K, II. razred 4 K, III. razred 3 K. Zadnji predlog je bil soglasno sprejet. Sodrug Laznik je predlagal, da naj se od vsakega prispevka odtegne za okrožno strokovno tajništvo v

Celju in Mariboru 10 vin. Predlog je bil soglasno sprejet. Sodr. Rejc je predlagal, da naj se vsi prispevki, razven podružničnih, točno obračunavajo osrednjemu društvu, katero bo potem odračunavalo z okrožnim strokovnim tajništvom v Celju in Mariboru. Predlog je bil sprejet.

Izprememba pravil in opravilnika: a) Na novo vstopivši člani naj se že na pristopni izjavi izjavijo za društveni opravilnik ter se že pri vstopnini zaračuna opravilnik z 6 K. b) Vsem posameznim članom, ki izpolnijo karenčno dobo 52 tednov, se izdajo članske knjižice z društvenim opravilnikom. Na novo vstopivšim članom pa se izda začasna izkaznica. c) Duplikat stane 10 K. d) Brezposelna podpora se izplačuje sledeče: za I. razred 3.30 K, II. razred 2.50 K, III. razred 2 K na dan. e) Bolniška podpora po 52 tednih 42 dni à 2 K; po 56 tednih 60 dni à 2 K; po 260 tednih 90 dni à 3 K. Delavkam in mladoletnim delavcem do 18. leta pa: po 52 tednih 42 dni à 2 K; po 156 tednih 60 dni à 2 K; po 260 tednih 80 dni à 3 K. f) Pogrebna znaša: po 52 tednih 100 K, po 156 tednih 150 K, po 260 tednih 200 K; za delavke in mladoletne delavce po 52 tednih 50 K, po 156 tednih 75 K, po 260 tednih 100 K. g) Porodnina se zviša od 20 K na 40 K ter štiritedenska bolniška podpora. h) Člani, ki so oboleli ali brezposelni ter med tem časom ne dobivajo nobene društvene podpore, so prosti plačevanja prispevkov, enako tudi oni, kj se nahajajo na orožnih vajah. i) Povišanje prispevkov in izprememba opravilnika stopi v veljavo dne 1. februarja 1922. Predlog je bil soglasno sprejet.

K volitvi načelstva in nadzorstva je predlagal sodr. Firm, da naj se izvoli volilni odbor iz štirih članov, ki naj sestavi kandidatno listo. V volilni odbor so bili izvoljeni: sodr. Rejc Val., Cof Ivan, Weinberger Mirko, Juhart Štefan. Izvoljeni so bili: Lipovž Franc, Gruden Franc, Firm Rihard, Ratajc Miha, Romih Jakob, Rejc Valentin, Perhuc Matija, Cof Ivan, Sešek Anton, Mehle Miha, Fiendeisen Iv., vsi iz tukajšnjega okrožja. Cvajner Janko iz Medvod, Aplinc Alojzij iz Ruš, Cestnik Franc iz Hrastnika, Savec Miha iz Slad. vrha, Laznik Štefan iz Zid. mosta.

Izmed novega širšega in ožjega načelstva je bil soglasno izvoljen za predsednika Osrednjega društva sodrug Lipovž Franc.

Sodrug Leskovšek, zastopnik okrožnega strokovnega tajništva v Celju, je prečital protialkoholno resolucijo, ki jo je setavil medicinski odsek K. N. S. A. v Celju. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Obenem je interpeliral na vse delegate, da naj delujejo med sodrugi na protialkoholnem polju. Predlagal je nadalje, da naj osrednje društvo naroči strokovno listo kemičnega in sorodnega delavstva, ker jih bo nujno rabilo pri vseh sekcijah, ki se bodo ustanovile. Predlog je bil soglasno sprejet. Živela solidarnost kemičnega delavstva!

Živilska stroka.

Bližamo se h koncu leta 1921., ki ga lahko zaznamujemo med ona leta, v katerih je proletarijat vseh strok izvršil velike boje za svoje pravice. Živilska stroka je v tem letu preživela krizo, ki je hotela brezpogojno uničiti naše pozicije, bila pa je tudi med prvimi organizacijami Slovenije, kot bojevnik proti izkoriščanju. Naša stroka je potom svoje organizacije to leto mnogo izvojevala.

Člani naše centrale se bodo čudili besedi kriza! Kapitalistični trust se je brez ozira na verska vprašanja in politično prepričanje konsolidiral in organiziral, ter s tem postavil bojovno fronto, napram delovnemu ljudstvu. Ni obrata, ne podjetja, ki bi ne bil organiziran v kapitalistični organizaciji, da se tako z podvojenimi čilami bojuje proti upravičnim zahtevam milijonske armade izmaganega delavstva. Kapitalistične organizacije rastejo kakor gobe po dežju. Formirajo in delijo se po strokah. Največja in najmočnejša je Zveza industrijcev, za njo pa pridejo razne zadruge, trusti in karteli. Vsi naši člani se gotovo zavedajo o faktu obstoju omenjenega trusta, a ne zavedajo se, da nam je ta trust leta 1921 skušal zlomiti organizacijsko silo in uničiti lepe načrte nas vseh. Omenjeni trust je povzročal krizo, ki smo se je po trdem, celoletnem boju zmagovito otresli. Poleg krize, ki je nastala vsled vednega boja med delavcem in kapitalom, pa se je to leto utihotapil egoizem in revolucionarni duh nekaterih, ki je hotel na celi črti razbiti temelj, oni temelj, katerega ste vi sodrugi s težkim trudom in trdnim delom postavili. Nezadovoljnost nekaterih sodrugov, bi lahko škodovala tisočem in tisočem sodrugom. Tudi to smo premagali, ker smo stali na staljšču odkritosrčnosti. Nismo obljubljali, zavedajoč se, da je dana možnost izvojevati pravice edinole v skupnem nastopu, v združenih vrstah. Težek položaj, v katerem se nahaja naša država vsled nesmotrenega dela poklicanih, je zahteval tudi žrtve. Padle so žrtve iz vrst proletarijata. Politični in narodno - gospodarski položaj v naši državi ogrožava delavstvo. Časi so vedno slabjši, članstvo pa pričakuje pomoči od svojih organizacij. Zavedno članstvo uvideva slab materialen položaj, ter se vedno tesneje oklepa svojih organizacij, nezavedno članstvo pa rovari proti njej, ker mu v 24 urah ne more ponuditi vsega, kar želi. Tako delo je škodljivo in lahko ga imenujemo egoizem — glavno je, da sem sit jaz, soštrpin pa me nič ne briga!

Leto gre h koncu in treba bo položiti račune kaj smo v preteklem letu storili in kaj nismo mogli storiti. Izvršiti se morajo tekom januarja 1922 občni zbori vseh podružnic, ravno tako občni zbor centrale, do najkasneje konca februarja.

Leto 1922 mora biti leto dela, kajti zahtevalo bo še trdnejšega in odločnejšega boja, kakor do sedaj. Občni zbori morajo dati smernice bodočemu delu, pripravljati pa se bo treba tudi za zblizanje drug drugemu v celi državi. Na delo sodrugi, trpljenja je bilo dovolj, a spanja in zanemarjenja še več. Živela solidarnost! — Meznarič Ivo, tajnik.

Podružnice osrednjega društva živilskih delavcev — pozor!

Občni zbori. Vse podružnice pozivljamo, da skličejo redne občne zборе, na katerih naj se ugotovi delovanje in izvrše volitve podružničnega vodstva.

1. Centrala pozivlja, da vse podružnice brez izjeme, izvrše najdalje do 15. januarja 1922 občne zборе. Potek občnih zborov, oziroma zapisknik, kakor tudi natančen seznam novoizvoljenega odbora, naj se pošlje najkasneje do 19. januarja centrali, da more ista pravočasno izvršiti vse potrebne priprave za centralni občni zbor, ki se bo vršil meseca februarja.

2. Na občnih zborih se izvolijo tudi delegati za centralni občni zbor. Seznam delegatov za centralni občni zbor mora se najkasneje do 19. januarja poslati centrali.

3. Podružnice, ki ne bi hotele sklicati do 15. januarja 1922 občnega zбора, izgube pravico do delegata na centralnem občnem zboru. Končno pa bo centralni občni zbor sklepal o takih podružnicah.

4. Vse podružnice morajo najdalje do 7. januarja 1922 vposlati pravilno izpolnjene mesečne obračune in razvidnice za mesec december 1921, da centrala zaključi letošnjo blagajniško knjigo.

5. Centrala bo razposlala vsem podružnicam evidenčne formularje v svrhu ugotovitve celoletnega delovanja podružnic. Te formularje naj vsaka podružnica natančno izpolni in do 7. januarja vpošlje centrali. Za točno izpolnitev je odgovoren odbor podružnice.

6. Vse podružnice morajo centralo najkasneje do 2. januarja 1922 pismeno obvestiti, za kedaj je sklican občni zbor, navesti je potreba tudi lokal in čas, kakor tudi če žele poročevalca iz Ljubljane.

V interesu vseh je, da se stvar hitro, mirno in gladko izvrši. Zaključujoč staro leto Vam centrala želi, da bi novo leto prineslo obilo sadov. Naj živi delo, solidarnost in moč delavstva živilske stroke! — Centrala.

Peki. Od meseca oktobra t. l. je stalo delavstvo pekovske obrti v Ljubljani, Celju in Mariboru v boju za mezdni povisek. 1. decembra t. l. so se zaključila pogajanja v Ljubljani z 40% poviškom na draginjske doklade. Dne 22. decembra pa so se zaključila pogajanja v Celju in sicer z 20% poviškom na temelino plačo in plačani dopusti. V Mariboru se je dne 21. decembra vršilo pogajanje, ki pa še ni končano. — Pekovski pomočniki so za to leto zaključili boje, ki so rodili uspehe, kar je v dokaz, da je stala fronta delavstva napram fronti kapitalistov, solidarno ter prodrla trdo nasprotno fronto, ljudi, ki žive od Vaših žuljev in ki nočejo priznati pravice do življenja onim, ki morajo žrtvovati vse, da si ohranijo svoje življenje.

Podružnica pekovskih pomočnikov v Ljubljani je sprejela 664 K za božičnico za razdelitev med brezposelne in ostarele svoje člane. Vsled pomanjkanja prostora, priobčimo v naslednji številki imena darovalcev. — Odbor.

Vrhnika. Dne 22. in 23. t. m. se je vršil dobro obiskan shod živilske stroke. Ustanovila se je podružnica in sicer delavstva trdke Impex. Delavstvo je končno sprevidelo, da brez strokovnih organizacij ni življenja. Dovolj časa je preteklo, da si to delavstvo ni moglo pomagati, sedaj pa je sklenilo, da vsi, od prvega do zadnjega, v skupnem delu in slogi, ojačajo svoje sile proti izkoriščanju! Delavstvo Vrhnike — naprej — v slogi je moč. Nobeden od sodrugov ne sme ostati neorganiziran, eden za vse in vsi za enega. — **Vrhniki delavec.**

Lesni delavci.

Vabilo! Načelstvo podružnice ljubljanskih mizarjev vabi vse svoje člane, kakor tudi člane ostalih bratskih organizacij, da se v obilnem številu udeležijo **Silvestrove veselice**, ki jo priredi gorimenovana podružnica v soboto dne 31. decembra ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Tivoli«. Čisti dobiček je name-

njen v prid onemogli članom in vdovam po umrlih članih. Za zados to zabaavo in postrežbo je poskrbljeno.

Poziv! Podružnice Osrednjega društva lesnih delavcev se pozivlja, da odračunajo prispevke za december začetkom januarja, ter zajedno pošljejo polne članske izkaznice v izmenjavo.

Izkaz vposlanih prispevkov za stavko mizarjskih pomočnikov v Mariboru. Mariborski mlinarji 176 K, mariborski čevljarji 400 K, žagarji tvrdke Kiffman 165 K, mariborski peki 594 K, slikarji in pleskarji 300 K, usnjarji tvrdke Freund 129 K, mizarji tvrdke Preis 120 K, kletarstvo Pugel in Rozman 295.40 K, pleskarji tvrdke Železnik 58 K, Cebe Gifrid 10 K, mariborski špediterji 63 K, mizarji in strugarji juž. žel. 562 K.

Mezdna gibanja.

Mezdno gibanje grafičnega delavstva. Grafično (tiskarsko in knjigoveško) delavstvo v celi državi se nahaja v mezdnom gibanju. Dosedaj je imelo to delavstvo pokrajinske tarifne pogodbe, sedaj pa se vrše pogajanja med delodajalci in zastopniki delavstva za tarifno pogodbo, ki se bo raztezala na vso državo. Pogajanja se še nadaljujejo. Ni pa izključeno, da pride v tej stroki do stavke, ki bo ena največjih in najtrdovratnejših v državi. Delavstvu gre pri tem gibanju v prvi vrsti za to, da se plače po vsej državi zenačijo, sicer pa zahteve niso velike, dočim podjetniki zahtevajo znatno poslabšanje dosedanjih tarifnih pogodb.

Izkovinarske organizacije.

Kovinarji se opozarjajo, da ne sprejemajo dela v tovarni vagonov v Brodu, ker podjetje odpušča delavstvo brez vsakih vzrokov. Varujejo naj se tudi tovarniških agentov.

Usnjarska stroka.

Podružnica usnjarjev v Ptujju izreka globoko sožalje za pokojnima sodr. Anton **Zunterjem**, umrl 5. decembra 1921, po kratki in mučni bolezni, star 59 let. Pokojni je bil član strok. org. 20 let in za sodr. Ivan **Vidovičem**, ki je umrl 7. decembra 1921, star 52 let, na srčni kapi, ki ga je zadela pri pogrebu sodr. Zunterja. Z vencem v roki je padel v nezavest in izdihnil. Zadnjega spremstva se je udeležilo tudi del. pevsko društvo »Naprej«.

Oblačilna stroka.

Krojaškimi pomočnikom v opozorilo. Že dalje časa čitamo anonce v časopisih, da se išče večje število krojaških pomočnikov, zglasijo naj se na Emonski cesti. To je tvrdka **Derenda**, ki ima svojo konfekcijsko tovarno v Stožicah pri Ljubljani ter plačuje poleg različnih šikan svoje delavce pod psom. Pred kratkim je moralo 8 ss. zapustiti to tovarno vsled tega, ker jim niti tega ni plačal, za kar so se pred začetkom dela dogovorili. Na merodajnem mestu se itak še domeni s tem človekoljubnim gospodom, če naj bo pa samo svarilo našim članom.

Podružnicam osred. društva oblačilne stroke se naznanja, da poberejo po 12 K od vsakega člana za članske knjižice ki se bodo po novem letu izdale. Blagajniki naj ta denar odpošljejo na

centralo kakor tudi zaostale obračune vsaj do 10. januarja, da se zamore narediti letni zaključek. Tajnik.

Razno.

Sodrug Ivan Tokan, naš tajnik in poslanec, je težko obolel za trebušnim legarjem in še ne bo tako kmalu okreval. To naznanjamo vsem organizacijam v ta namen, da se ne obračajo nanj osebno, ampak v vseh organizacijskih zadevah le na Strokovno komisijo za Slovenijo.

Sosvet bolniške blagajne v Ljubljani. Pokrajinski namestnik je podelil upravitelju bolniške blagajne v Ljubljani sosvet 12 članov, ki je sestavljen takole: Melhijor Čobal iz Zagorja, Ivan Širca, tovarna Willman iz Ljubljane; Ivan Vrečar, zidarski pomočnik pri mestnem magistratu v Celju; Ivan Hojnik pri produktivni zadrugi krojačev v Mariboru; Anton Krajcer, čevljar v Mariboru; Avgust Cvikelj, privatni nameščenec v Ljubljani; Rudolf Juvan, zasebni uradnik v Ljubljani; Ivan Bizjak, krojaški mojster v Celju; ing. Josip Boncelj, tovarniški ravnatelj v Ljubljani; Ferdo Primožič, mizar v Ljubljani; Ivan Kravos, sedlarski mojster v Mariboru in Fran Majcen, zasebni uslužbenec v Ljubljani.

Ambulatorij za kožne in spolne bolezni otvori Okrajna bolniška blagajna ljubljanska v svojih ordinacijskih prostorih Gradišče št. 2. Ordiniral bo gosp. dr. Franc Virant. Ambulatorij bo ob enem posvetovalnica za spolno bolne, v kateri se bodo uporabljala vsa sredstva poučevanja, da se nadaljno razširjenje spolnih bolezni, posebno tudi infekcij po rodbinah, kolikor mogoče omeji in zatre. Ambulatorij je dostopen vsem blagajničnim članom. Legitimacija se bo zahtevala le od onih bolnikov, ki postanejo dela nezmožni in imajo torej pravico do boleznine. Ordinarice se vrše ob ponedeljkih in četrkih za ženske, ob torkih in petkih za moške, vsakokrat od pol 18. do pol 19. ure. Prva ordinacija v torek, dne 3. januarja 1922.

Nezaposelencev v Italiji je 473.216, med temi 94.914 žensk. Velika kriza vlada posebno v Lombardiji.

Naš vojni dolg Ameriki znaša 51153.160 dolarjev, kar pomeni dinarjev 3.539.798.762.

7.000.000! Angleške uradne statistike poročajo, da je število nezaposlenega delavstva v Veliki Britaniji naraslo preko 7.000.000 duš!

Zahvale.

Zahvala. Vsem, ki so mi pomagali v bedi in zbrali znesek 500 K izrekam svojo najtoplejšo zahvalo, posebno pa še: Poslovodja pri „Bagru“ 40 K; Zupančič 30 K; Korene 20 K; Hamel 20 K; Jakob 20 K; Zose 20 K; Oswald 20 K; Lobe 20 K; Resnik 20 K; Kursczina Karl 20 K in Janoš 20 K; Gladnik 20 K; Falkner 20 K; Preklasy 20 K; Dombi 20 K; Verderber 20 K; Šebalj 20 K; Perc 20 K; Heine 20 K; Batinica 20 K; Moge 20 K; Kosem 20 K ter Signund, Kramer in Rötli vsaki à 10 K, skupaj 500 K. Wit, Kočevje.

Zahvala. Vsem sodrugom kovinarjem v Štorah izrekam najsrčnejšo zahvalo za nabrano mi podporo 339 K za časa moje bolezni. Otonik Martin, Štore.

Zahvala. Vsem rudarjem v Trbovljah, ki so mi pomagali v času moje dolgotrajne bolezni in mi darovali po sodrugu A. Tratniku znesek 508 K, izrekam najtoplejšo zahvalo. — Ajnik Franc, rudar. Loke 203.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerja že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova „Elsa“ pomada za lice, Fellerova „Elsa“ Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštnino 52 K) Fellerovo „Elsa“-lilijno mlečno milo, najboljša „milo lepote“ 4 kosi poštnine prosto 98 K. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 334, Hrovaško. pom

COSULICH-LINE = TRST-AMERIKA =

New - York — Buenos — Ayres — Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

opremljena hranilne vloge vseh delavnik od 8. do 18. ure in jih obrestuje po dletih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadržnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročstvu ali nastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontirajo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsaf“ u' d“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptič in čistilnega osvežujočega delovanja najboljše učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje obraza, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoč nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z amočom in poštnino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 špecjalna steklenica 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice 168 K
24 8 280 K
36 12 394 K

POŠTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliz za kurja očesa 5 K in 750 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa postalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonaka voda 41 K; Elsa sumskimirai 41 K; Glycerin 6 K in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Strup za podgane in miši po 8 K in 12 K.

EVGEN V. FELLER lekarnar, STUBICA donja Elsatrg št. 334 Hrovaško.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzojavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %, večje vloge proti polletni odpovedi po 5 %. Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa

po družnicah: 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Štore, Soštani, Ljubno, Poljčane, Rozgarec, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Črna L, Črna II.

Sodrug, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—.

Član društva postane lahko vsak!

Delež K 200.—.

Pristopati se zamore v vseh gori imenovanih podružnicah.